

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол № 12/ 29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол № 8/ 16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „МОРСКА ИСТОРИЯ“

ЗА СПЕЦ: „Морски бизнес и международна търговия“;

ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(чл.-кор. проф. д.и.н. Иван Русев)

2.
(доц. д-р Ст. Георгиева)

Ръководител катедра:
„Управление и администрация“ (доц. д-р Д. Серафимова)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната програма по дисциплината „Морска история“ предоставя основни знания в подготовката на специалистите в областта на международната морска търговия и в частност на морския бизнес.

Учебното съдържание е насочено към изучаване на историята на морската търговия през Античността, Средновековието, Ранното Ново време, Новото време и Съвременността. Целта е да се получат знания както за света, така и за конкретния регион – Източното Средиземноморие, към което се отнася Черноморският басейн, Балканите и българските земи / българската държава. Включени са теми за морската търговия на България и Варна с оглед специфичната подготовка на студентите в тяхната бъдеща професионална реализация в този регион.

Динамиката на учебното съдържание се свързва с необходимостта за поддържане на теоретичната рамка на хуманитарните знания и на тяхната роля в съвременното висше икономическо образование. Дисциплината е полезна за бъдещите специалисти, които ще се реализират в практиката, а и за тези, които ще се насочат към управленски позиции в областта на морския бизнес и международната търговия.

Ключовите компетенции заложили по дисциплината са: гражданска компетентност и културна осведоменост и изява.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В ДИСЦИПЛИНАТА		2	2	
1.1	Исторически извори за морската история			
1.2	Научна литература по тематиката на дисциплината			
ТЕМА 2. ТЪРГОВИЯ И МОРСКИ ТЪРГОВСКИ ПЪТИЩА ПРЕЗ АНТИЧНОСТТА		2	2	
2.1	Стопанско развитие на Древна Гърция. Гръцката колонизация по Западното Черноморско крайбрежие			
2.2	Морската търговия в Римската империя			
2.3	„Пътят на коприната“ и неговите трасета в Източното Средиземноморие			
ТЕМА 3. ТЪРГОВИЯ И МОРСКИ ТЪРГОВСКИ ПЪТИЩА В СРЕДНОВЕКОВНА ЕВРОПА		2	2	
3.1	Морските търговски компании на италианските градове-държави Венеция и Генуа. Търговията им в Черно море			
3.2	Северногерманската ханза – възникване и организация			
3.3	Консули и консулски мрежи			
ТЕМА 4. ВАРНА – ГЛАВНОТО ТЪРГОВСКО ПРИСТАНИЩЕ НА ЗАПАДНОТО ЧЕРНОМОРИЕ (XIV–XIX В.)		4	4	
4.1	Средновековният град и крепост Варна – пристанището на „Загора“ (България)			

4.2.	Варна през XV–XIX в. и търговията на Източните Балкани			
ТЕМА 5. ВЕЛИКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ОТКРИТИЯ – НАЧАЛОТО НА ГЛОБАЛИЗИРАЩИЯ СЕ СВЯТ		4	4	
5.1	Ход на откритията			
5.2	Етапи на колонизацията на „Новия свят“			
ТЕМА 6. ИЗТОЧНОИНДИЙСКИТЕ КОМПАНИИ И ТЯХНАТА РОЛЯ ЗА МОРСКАТА ТЪРГОВИЯ		3	3	
6.1	Великобритания			
6.2	Франция. Икономическата политика на Жан-Батист Колбер			
ТЕМА 7. ИНДУСТРИАЛНАТА РЕВОЛЮЦИЯ – ПРЕДПОСТАВКИ И СТИМУЛИ В РАЗВИТИЕТО НА МОРСКАТА ТЪРГОВИЯ		4	4	
7.1	Откритията на Индустиалната революция. Параходът			
7.2	Индустиалната революция и колониалната търговия			
ТЕМА 8. МОРСКАТА ТЪРГОВИЯ ПРЕЗ „ДЪЛГИЯ” XIX В.		3	3	
8.1	Търговската мощ на Англия през „Викторианската епоха”			
8.2	Втората Индустиална революция – появата на презокеанските параходи. Случаят „Титаник”			
ТЕМА 9. МОРСКАТА ТЪРГОВИЯ В СЪВРЕМЕННИЯ СВЯТ		3	3	
9.1	„Великата депресия (1929–1933)” и морската търговия			
9.2	Морската търговия след Втората световна война – водещи държави, мощности, компании			
9.3.				
ТЕМА 10. БЪЛГАРИЯ В МОРСКАТА ТЪРГОВИЯ (КРАЯ НА XIX – XX В.)		3	3	
10.1	Създаване на модерната българска държава и нейният търговски флот			
10.2	Българската морска търговия през втората половина на XX в.			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Курсов проект	1	40

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

1.2.	Литературен обзор	1	10
1.3.	Тест (с отворени, затворени или смесени въпроси)	3	30
Общо за семестриалното оценяване:		5	80
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	40
Общо за сесийното оценяване:		1	40
Общо за всички форми на контрол:		6	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. **Русев, И.** Стопанската история в понятия, акценти и илюстрации. Електронен учебник и подбрана библиография. Издателска къща „СТЕНО” – Варна, 2008, 2010, 2012, 2013, 227 стр. (ISBN 978-954-449-343-1)
2. **Русев, И.** История на бизнеса. Електронен учебник. Изд. „Наука и икономика”. Икономически университет – Варна, 2013, 245 стр. (ISBN 978-954-21-0683-8)
3. **Русев, И.** Глобализация. Електронен учебник. Изд. „Наука и икономика”. Икономически университет – Варна, 2016, 205 стр. (ISBN 978-954-21-0888-7)
4. **Тютюнджиев, И., И. Лазаров, Пл. Павлов, И. Русев, М. Палангурски, Ал. Костов.** Стопанска история на България. Издателство „Ровита” – В. Търново, 2011, 204 стр.
5. **Русев, И.** История на икономиката в понятия, акценти и илюстрации. Електронен учебник и подбрана библиография. Издателска къща „СТЕНО” – Варна, 2018, 227 стр. (ISBN 978-954-449-997-6)
6. **Русев, И.** Варна през Късното Средновековие и Възраждането (края на XIV в. – 1878 г.). – В: **Русев, И., В. Плетнъв.** История на Варна. Т. II (VII в. – 1878 г.). Изд. „Славена” – Варна, 2012, с. 303–591. (ISBN 978-954-579-958-7)
7. **Roussev, I.** Le consul français : un intermédiaire de la modernisation occidentale dans les Balkans au XIXE siècle. – *Études Balkaniques-Cahiers Pierre Belon*, 2017–2018, n° 22, pp. 93–110. (ISBN 978-2-910860-22-6; ISSN 2102-5525)
8. **Roussev, I.** Varna and the Silk Road. – Proceedings of an International Conference. 3rd International Conference Southeast Europe: History, Culture, Politics, and Economy. ‘St. Cyril and St. Methodius’ University of Veliko Tarnovo, June, 19th 2020, vol 3, E-book, 2020, pp. 92–95.
https://www.researchgate.net/publication/346058681_Roussev_I_Varna_and_the_Silk_Road_-_Proceedings_of_an_International_Conference_3rd_International_Conference_Southeast_Europe_History_Culture_Politics_and_Economy_%27St_Cyril_and_St_Methodius%27_University

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. **Roussev, I.** The Black Sea Port-city in the Road of Modernization. The First Modern Attempts in Varna during the 1840s – 1870s. – in: Port cities of the Western Black sea coast and the Danube. Economic and social development in the long nineteenth century. Edited by Constantin Ardeleanu and Andreas Lyberatos. Black Sea Working papers vol. I, Ionian University, Corfu, Greece, 2015, pp. 214–224.
2. **Roussev, I.** Les premiers pas de la pénétration consulaire française en Bulgarie : le consulat de Varna. – in : Enjeux politiques, économiques et militaires en mer Noire (XIVe – XXIe siècles). Edudes à la mémoire de Mihail Guboglu. Sous la direction de Faruk Bilici, Ionel Cîndea, Anca Popescu, Braïla (Roumanie), 2007, p. 677–702.

3. **Rusev, I.** La politique menée par la France de Napoléon dans la région de la mer Noire. Le premier Consulat français en Bulgarie. – Etudes balkaniques, 2004, № 3, p. 79–107.
4. **Roussev, I.** La « Question d’Orient » et le début de la pénétration consulaire dans les ports bulgares de la mer Noire (XVIII–XIX s.). – Historical Yearbook, T. 3, Bucharest, December 2006, p. 73–80.
5. **Rusev, I.** Der Handel von Ragusa auf dem Balkan und die Bildung bulgarischer Handelsgesellschaften während der Wiedergeburt. – Bulgarian Historical Review, 2001, № 3–4, p. 52–63.
6. **Русев, И.** История на Бяла. Раздел II. – В: Йотов, В., А. Минчев, И. Русев, Б. Дряновски, Т. Парушев. История на Бяла. Съставител и отговорен редактор доц. д-р В. Йотов. Варна: Издателство ОНГЪЛ, 2021, с. 175–285 (ISBN 978-619-7373-86-8)
7. **Русев, И.** Едно интересно описание на Черноморието от 1802 г. и бележките на неговия френски автор. – Исторически преглед, 2003, № 3–4, с. 103–118.
8. **Roussev, I.** Varna during the Ottoman period (from the 15th to the 19th C.) – research achievements and perspectives. – Izvestia Journal of the Union of Scientists – Varna, Economic Sciences Series, vol .7 N: 3, 2018, pp. 5–14.